

Vervolg beschrijvingen van de heiligenbeeldjes van de “Heilige Huisjes”. Lees ook Jan Gijzenkade 247 – 251.

Jan Gijzenkade 289 – Sint Maarten – attribuut: Zwaard en mantel

Martinus van Tours, onze Sint Maarten, werd als zoon van Romeinse ouders rond 316 geboren in Savaria (Hongarije).

Hij liet zich al op 10-jarige leeftijd dopen, tegen de zin van zijn vader en moeder. Op jonge leeftijd werd hij soldaat en als 15-jarige trok hij naar Gallië. Bij een stadspoort van Amiens ontmoette hij een bedelaar, aan wie hij de helft van zijn mantel gaf. Meer kon niet omdat de helft van de mantel niet van hem was maar eigendom van Rome. Maarten liet zich bekeren en verliet het leger. Hij leefde enige tijd als kluizenaar op het eiland Gallinaria bij Genua en stichtte een klooster bij Poitiers, het eerste klooster op Franse bodem. In 371 werd Maarten door de bevolking van Tours gekozen tot bisschop. Als bisschop zette hij zich in voor de verdere verspreiding van het Christendom. Hij stichtte kerken en rond 375 de bekende Abdij van Marmoutier.

Maarten zou enkele wonderen hebben verricht. Zo zou hij op een dag langs een landerij zijn gelopen waar diep verdriet heerste omdat het zoontje zich had verhangen, waarop Maarten zich over het lijk gestrekt zou hebben en er enige tijd bij bad, waarop het kind weer tot leven kwam.

In 397 stierf Maarten aan koorts en werd op 11 november begraven in de basiliek van Tours. Op de elfde november werden ter nagedachtenis grote Sint Maartensvuren ontstoken om vruchtbaarheid van het land en het vee te bevorderen. Later werd het vooral een kinderfeest met het bekende kinderliedje.

Jan Gijzenkade 291 – Sint Pancras – attribuut: Zwaard

De legende wil dat Pancratius een jongen uit Phrygië was die op 14-jarige leeftijd in Rome martelaar werd.

Sint Pancratius, komt uit een voornaam geslacht in Phrygië (Klein Azië) en werd geboren rond het jaar 290. Kort na zijn geboorte stierf zijn moeder en zijn vader stierf een jaar daarop. Hij werd door zijn oom Dionysius geadopteerd en rond het jaar 303 vertrokken zij naar Rome.

Keizer Diocletianus heerste over het keizerrijk en de christenvervolging was op haar hoogtepunt. Het geloof in Christus stond gelijk aan een doodvonnis. Pancratius was van deze redeneringen niet onder de indruk en met het vermogen dat hij van zijn ouders had, hielp hij de christengemeenschap van Rome. Hij werd door keizer Diocletianus opgepakt. Deze beloofde hem alle heerlijkheden van het leven als Pancratius het geloof in Christus zou afzweren. De intussen 14 jarige knaap liet zich niet van zijn geloofsovertuiging afbrengen. Hierop sprak Diocletianus woedend het vonnis over Pancratius uit en op 12 mei 304 werd hij in het openbaar onthoofd. Zijn lichaam werd door de beulen voor de honden achtergelaten. Een vrouw heeft het lichaam van Pancratius echter naar de catacomben van Octavilla aan de Via Aurelia gebracht.

Jan Gijzenkade 293 – Sint Johannes de Doper – attribuut: Kruis

Johannes werd ruim een half jaar vóór Jezus geboren. Hij was de zoon van Zacharias en Elisabeth. Ze waren toen al op hoge leeftijd

Johannes was een goed man. Hij riep de Joden op deugdzaam te leven, tegenover elkaar gerechtigheid te betrachten en eerbied te tonen tegenover God en zich door hem te laten dopen.

Tijdens één van zijn doopsessies kwam Jezus naar hem toe om zich door hem te laten dopen. Aanvankelijk weigerde Johannes, die Jezus direct herkende, dit te doen. Het zou eerder andersom moeten gebeuren. Bij deze gebeurtenis zou de Heilige Geest als een duif op Jezus hoofd zijn neergedaald.

Toen de mensen massaal toestroomden en ze door naar zijn woorden te luisteren bovenmate opgewonden raakten, werd koning Herodes bang. Hij vreesde dat iemand die over zoveel overredingskracht beschikte, de

mensen wel eens tot opstand zou kunnen oproepen, dus werd Johannes opgepakt.

Johannes berispte Herodes omdat het tegen Gods wet was om de vrouw van zijn broer te hebben. Herodes zette hen daarom in de gevangenis, maar hij achtte Johannes hoog en mocht zijn leer graag horen. Enige tijd later werd Herodes echter door zijn vrouw Herodias gedwongen Johannes te onthoofden. Zij ontving het hoofd van Johannes op een schaal.

Jan Gijzenkade 295 – Sint Lodewijk – attribuut: Zwaard, Scepter, Franse Lelie

Hij was de zoon van Lodewijk VIII en Blanca van Castilië. Nadat zijn vader op 12 november 1226 was overleden, werd hij op 29 november als jongen van 12 tot koning gekroond in de kathedraal van Reims, welke op dat ogenblik nog in de steigers stond. Hij regeerde aanvankelijk onder voogdijschap van zijn moeder.

De uitzonderlijke vroomheid van Lodewijk IX, hetgeen zijn politiek realisme soms in de weg stond, uitte zich onder meer in zijn deelname aan de rampzalige Zevende Kruistocht (1248-1250), waarin hij bij Damiate gevangen werd genomen. Wat er in de Franse schatkist nog overbleef, werd toen besteed aan de betaling van zijn losgeld.

Tijdens zijn regeerperiode hield Lodewijk zich actief bezig met het bekeren van de Mongolen, naar wie hij meermaals een missie zond, die echter altijd onverrichter zake terugkeerde. In de overtuiging dat de Islamitische heerser van Tunis zich tot het christendom zou bekeren bij de aanblik van een leger

kruisvaarders dat aan land ging, lanceerde Lodewijk IX de Achtste Kruistocht, die hem echter fataal zou worden. Eén maand na zijn landing overleed hij op 56-jarige leeftijd vóór de wallen van Tunis aan de pest. Na zijn dood werd hij overgebracht naar Lyon en bijgezet in de kathedraal.

Jan Gijzenkade 297 – Sint Vincentius – attribuut: Kind op schoot

De heilige Vincentius a Paulo werd geboren in 1581 in het stadje, dat sinds 1828 Saint Vicent de Paul heet. In 1600 werd hij tot priester gewijd. Vanaf 1605 verbleef hij in Rome, waar hij in handen viel van Turkse zeerovers die hem in Tunis als slaaf verkochten. In 1607 wist Vincent te ontvluchten aan de slavenhandelaars. In 1612 werd hij pastoor in Clichy en een jaar later huiskapelaan en leraar van de gegoede familie Gondi.

In 1633 stichtte hij een zustercongregatie: "Dochters van liefde", die nog altijd een grote congregatie is. In de loop der tijd ontstonden er ook andere op de Vincentiaanse spiritualiteit geïnspireerde Ordes, waaronder in Nederland de Zusters van Schijndel.

Hij overleed in Parijs op 27 september 1660

Bron: Jaarboek 2011 Historische Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen – Martin Busker
Documentatie W.J.H. de Ridder en Gert-Jan van der Wouden